

Otel Çalışanlarının Mesleki ve Gelecek Beklentilerine Yönelik Bir Araştırma: Antalya Örneği (A Study on the Professional and Future Expectations of Hotel Workers: The Case Study of Antalya)**

*Funda ÖN ESEN^a , Cafer TOPALOĞLU^a

^a Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Tourism, Muğla/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim

Tarihi:12.06.2018

Kabul Tarihi:01.11.2018

Anahtar Kelimeler

Otel işletmeleri

Turizm personeli

Mesleki tutum

Gelecek beklentisi

Öz

Bu çalışmanın amacı, otel işletmelerinde çalışan kişilerin turizm mesleği ve gelecekte beklenenleri ile ilgili düşüncelerini belirlemek ve katılımcıların meslek ve gelecekte beklenenleri ile ilgili düşüncelerinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Çalışmada nicel yöntem kullanılmış ve veri toplama aracı olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır. Çalışmanın ana kütlesi, Antalya ilinde faaliyet gösteren 5 yıldızlı konaklama işletmelerinde çalışan kişilerden oluşmaktadır. Veriler kolayda örnekleme yöntemi ile toplanmış, toplam 376 anket değerlendirilmeye alınmıştır. Araştırma sonucuna göre, çalışanlar mesleklerini severek yapmakta, ancak turizm sektörünü yıpratıcı bir meslek olarak görmektedirler. Gelecekte beklenenleri kısmında ise, katılımcılar Türkiye’de turizm mesleği ile ilgili geleceğe umutsuz bakmakta, ancak turizm kariyerlerine yurtdışında devam etmek istemekte ve gelecekte turizm sektöründe çalışmaktan mutlu olacaklarını ifade etmektedir. Yapılan analizler sonucunda, mesleğe ilişkin düşünceler ve gelecekte beklenenleri ile demografik değişkenler arasında anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır.

Keywords

Hotel management

Tourism personnel

Professional attitude

Future expectation

Abstract

The aim of this study is to determine the opinions of the people working in the hotel business about the tourism profession and future expectations, and to determine whether the future expectations and the occupational considerations of the participants differ according to the demographic variables. Quantitative method was used in the study and survey technique was used as data collection tool. The target population of the study consists of people working in 5 star accommodation companies operating in Antalya province. The data were collected by easy sampling method and a total of 376 questionnaires were taken into consideration. According to the results of the research, the employees do their jobs professionally and willingly, but they regard them as a backbreaking profession. The expectations of participants in the future look bleak future of tourism and tourism related professions in Turkey, but they want to continue their careers abroad and they will be happy to work in the tourism sector in the future. As a result of the analyzes made, there is a significant difference between the future expectations about the occupation and the occupational thoughts and the demographic variables.

* Sorumlu Yazar.

E-posta: fundaon@gmail.com (F. Ön Esen)

**Bu çalışma, 12-15 Ekim 2017 tarihinde Muğla/Fethiye’de düzenlenen III. Uluslararası Girişimcilik, İstihdam ve Kariyer Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Makale Künyesi: Ön Esen, F. & Topaloğlu, C. (2018). Otel Çalışanlarının Mesleki ve Gelecek Beklentilerine Yönelik Bir Araştırma: Antalya Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(3), 40-59.

DOI: 10.21325/jotags.2018.297

GİRİŞ

Kitle turizminin tüm dünyada gelişmesi ile birlikte, Türkiye coğrafi avantajları ve iklim koşullarının da etkisiyle turizm alanında hızlı bir ilerleme sergilemiştir. 1980’li yıllardan başlayarak devlet desteği ve teşviklerin de yardımıyla kalkındırılmaya çalışılan turizm endüstrisi, süreç içerisinde istenen altyapı ve fiziksel nitelikleri yüksek turizm tesis yatırımlarına kavuşmuş, ülkenin kalkınmasında ve istihdamın artmasında itici bir güç olmuştur. Özellikle 2000’li yıllardan itibaren hızlı bir değişim ve gelişim göstermiş ve tüm dünyada turizm gelirleri ve turist sayısı bakımından ilk on ülke arasında yer almaya başlamıştır (Roney ve Öztin, 2007; Hacıoğlu, 2010). Yaşanan kriz, terör vb. olaylara rağmen, gerek yarattığı turizm geliri, gerekse oluşturduğu istihdam boyutuyla büyük bir sektör olan turizm sektörü, ülkenin ekonomik gelişimini destekleyen ve önemli katkılar sağlayan sektörlerden biri olma özelliğini korumaktadır (Martin ve Rodriguez del Bosque, 2008).

Turizm sektörünün ülke ekonomisine yapmış olduğu katkı, turizm pazarında rekabeti arttırmaktadır. Ancak dünya çapında turizm sektörü, nitelikli çalışanların ilgisini çekmek ve elde tutmak problemiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu durum, çok sayıda turizm işletmesinin istihdam edecek nitelikli personel eksikliğini ortaya çıkarmaktadır (Richardson ve Butler 2012). Dolayısıyla turizm sektörü için önemli bir problem olan nitelikli insan gücüne duyulan ihtiyaç önemini hala korumaktadır. Öyle ki, yapılan araştırmalar (Çavuş ve Kaya, 2015; Aymanıkuy ve Aymanıkuy, 2013; Costa vd., 2012; Aksu ve Köksal, 2005) da turizm eğitimi alan nitelikli personelin önemli bir bölümünün sektörde var olan düşük ücret, mevsimlik istihdam, yorucu ve uzun çalışma saatleri, yönetsel sorunlar vb. olumsuz koşullar nedeniyle turizm sektöründe çalışmak istemediklerini veya çalışmadıklarını göstermektedir. Richardson ve Butler (2012) Malezya’da eğitim gören öğrencilerin turizmde kariyer yapma beklentisi içinde olmadıklarını, öğrenciler için önemli olan konular ile turizmin sundukları arasında büyük farklılıklar olduğunu ve öğrencilerin ‘aşırı iş yükü’, ‘düşük maaş’ ve ‘güvenilir maddi gelecek’ gibi unsurlarda turizmin yetersiz olduğunu düşündüklerini belirtmiştir. Chuang ve Dellmann-Jenkins (2010) ise, turizm sektöründeki kariyer niyetlerinin öğrencilerin cinsiyet, iş deneyimi, transfer durumu ve sektördeki sonuç beklentileri ile ilişkili olduğunu; öğrencilerin turizm sektöründe kariyer yapmak istemelerinin ana nedenlerinin mesleğin sosyal getirilerinden ve eğlenceli yapısından kaynaklandığını ancak iş güvenliği ve gelir gibi nedenlerin olumsuz etkilediğini ortaya koymuştur. Çalışmalar sonucunda ortaya konan bu faktörlerin yanı sıra, sektörün hizmet odaklı yapısı ve turistlerin temel ihtiyaçlarından ziyade psikolojik ihtiyaçlarının da tatmin edilmeye çalışılması, nitelikli insan gücüne olan ihtiyacı açık bir şekilde ortaya koymaktadır (Hacıoğlu, 2010).

Hizmetler sektörünün bir alt dalı olan turizm, emek-yoğun bir sektördür. Turizm sektöründe dinamik bir çalışma ortamının bulunması ve üretim ile tüketimin eş zamanlı olması eğitilmiş, nitelikli insan gücü faktörünü daha da ön plana çıkarmaktadır. Özellikle, konaklama işletmelerinde hizmet kalitesinin sağlanması ve turist ile çalışan arasında sağlıklı ve kaliteli bir iletişim gerçekleşmesi için insan gücü faktöründen en verimli şekilde faydalanılması gerekmektedir (Türkay ve Eryılmaz, 2010; Yurtseven ve Dönmez, 2003). Nitelikli insan gücü de etkin ve kaliteli turizm eğitim ve öğretimiyle sağlanabilmektedir (Ünlüöner, 2000: 218). Ancak turizm mesleği ile ilgili olumsuz algılamalar öğrencilerin meslek seçimini etkilemektedir. Meslek seçimi, bireyin ilgi, yetenek, değer, beklenti ve kişilik özelliklerine uygun olarak seçildiğinde kişinin ruh sağlığını mesleki ve özel hayatını olumlu yönde etkilemekte

ve bireyin hayat kalitesi ve standardına olumlu yönde katkı sağlamaktadır (Savickas, 1990 Aktaran Türker vd., 2016). Dolayısıyla, motivasyonu yüksek ve işletmelerine bağlı çalışanlar yaratmak ve onları işletmede tutundurmak gün geçtikçe önem kazanmaktadır (Küçükusta, 2007). Bu nedenle, hizmet sektörünün önemli bir bileşeni olan otel işletmelerinde istihdam edilen personelin mesleğe yönelik tutumları ve gelecek beklentisi, başta müşteri tatmininin sağlanması nedeniyle üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Bu noktadan hareketle, çalışmada otel işletmelerinde istihdam edilen personelin turizm mesleği ve gelecekte beklenenleri ile ilgili düşüncelerini belirlemek amaçlanmıştır.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Yaşanan kriz ve terör olayları, Türkiye'nin durumu vb. nedenler, televizyon ve sosyal medyada çok fazla gündeme gelmiştir. 2016 yaz sezonunda turizm sektörü bundan olumsuz etkilenmiş, daha önceki yıllara göre doluluk oranlarında düşüşler olmuş, hatta bazı işletmeler kapanmıştır. Bu doğrultuda turizm sektörünün içinde olan kişilerin turizm mesleği ile ilgili düşüncelerinin ve gelecekte beklenenlerinin neler olduğu konusu dikkatleri çekmiş ve bu çalışmanın araştırma konusu olmuştur. Yapılan literatür taraması sonucunda, eğitim alanında çalışan kişilere, ileride sahip olacakları meslekle ilgili olarak okuyan öğrencilere yapılmış çalışmalara (Şimşek, 2012; Karaman, 2008; Şanlı ve Saraçlı, 2015; Kaya, 2013); turizm eğitimi alan öğrencilerin kariyer beklentileri ya da turizm mesleği ve geleceğe bakış açılarıyla ilgili çalışmalara (Üzümcü vd., 2015; İnce ve Kendir, 2016; Aymankuy ve Aymankuy, 2013) rastlanmış, ancak turizm sektöründe çalışan kişilerin meslek ve gelecekte beklenenleri ile ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu noktada çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı ve boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Çalışmanın amacı, turizm sektöründe çalışan kişilerin turizm mesleği ile ilgili düşüncelerini ve bu mesleğe ilişkin gelecekte beklenenlerini belirlemektir. Bunun yanı sıra katılımcıların meslek ile ilgili düşüncelerinin ve gelecekte beklenenlerinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışmada nicel yöntem kullanılmıştır. Bu doğrultuda yapılan literatür taraması sonucunda turizm mesleği ile ilgili düşüncelerini ve gelecekte beklenenlerini belirlemek amacıyla anket tekniğinden yararlanılmış ve anket formu oluşturulmuştur. Anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde mesleğe ilişkin düşüncelerini ölçmeye yönelik 11 ifade; ikinci bölümünde mesleğe ilişkin gelecekte beklenenlerini ölçmeye yönelik 15 ifade; üçüncü ve son bölümünde ise demografik sorular yer almaktadır. Çalışmada meslekle ilgili düşünceleri ve gelecekte beklenenleri ölçmeye yönelik hazırlanan sorular Karaman (2008)'in çalışmasından yararlanılarak uyarlanmış ve ifadeler katılım düzeyleri 5'li Likert ile derecelendirilmiştir. İfadeler; 1-Kesinlikle Katılıyorum, 2-Katılıyorum, 3-Kararsızım, 4-Katılmıyorum, 5-Kesinlikle Katılmıyorum' a denk gelmektedir.

Çalışmanın ana kütlesi, Antalya ilinde faaliyet gösteren 5 yıldızlı konaklama işletmelerinde çalışan kişilerden oluşmaktadır. Bunun nedeni evrenden seçilecek olan örnekleme kolay ulaşmak, 5 yıldızlı otellerin daha kurumsal olacağı ve daha profesyonel yönetileceği varsayımlarıdır. Zaman ve maliyet kısıtı nedeniyle kolayda örnekleme yöntemi ile ulaşılabilen ve anketi gönüllü olarak cevaplamak isteyen kişiler örneklemeye dâhil edilmiştir. Araştırma

Ekim-Kasım 2016 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Anket uygulama sürecinde 400 anket dağıtılmış ve hepsinden geri dönüş sağlanmıştır. Elde edilen anketlerden 24'ü çeşitli nedenlerden dolayı analiz dışı bırakılmış ve toplam 376 anket değerlendirilmeye alınmıştır. Anket aracılığıyla toplanan veriler bir istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada öncelikle Cronbach's Alpha katsayısı kullanılarak ölçeğin güvenilirliği test edilmiş ve araştırmada kullanılan ölçeğin değişkenlere göre ayrı ayrı güvenilirlik değerleri Tablo-1'de verilmiştir.

Tablo 1: Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Değişken Grubu	Değişken Sayısı	Cronbach's Alpha
Mesleğe İlişkin Düşünceler	11	.805
Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklentiler	15	.810
Genel	26	.864

Tablo 1'e göre mesleğe ilişkin düşüncelerin Cronbach's Alpha değerinin $\alpha = .80$, mesleğe ilişkin gelecekte beklentilerin Cronbach's Alpha değerinin $\alpha = .81$ ve genel güvenilirlik değerinin $\alpha = .86$ olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu ifade etmektedir (Kalaycı, 2016, p. 405).

Çalışmanın bundan sonraki analizlerinde, başka bir ifadeyle, mesleğe ve geleceğe yönelik ifadelerin demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit edebilmek için öncelikle parametrik ya da parametrik olmayan testlerden hangisinin yapılmasının uygun olacağını belirlemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testlerine bakılmıştır. Söz konusu testlerin sonucunda 0,05 anlamlılık düzeyine göre verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testlerinin uygulanmasına karar verilmiştir.

ARAŞTIRMA BULGULARI

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan analiz sonucunda ortaya çıkan katılımcılara ve otele ilişkin bulgular, ölçek maddelerine ilişkin bulgular ve ifadelerin demografik değişkenlere göre farklılıklarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

Katılımcılara ve Otele İlişkin Bulgular

Bu bölümde katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim vb. demografik özelliklerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Katılımcıların ve Otellerin Özellikleri

Cinsiyet	Sayı (n)	Yüzde (%)	İşletmedeki Pozisyon	Sayı (n)	Yüzde (%)
Erkek	306	81,4	Üst Düzey Yönetici	30	8
Kadın	70	18,6	Orta Düzey Yönetici	127	33,8
Yaş	Sayı (n)	Yüzde (%)	Alt Düzey Yönetici	138	36,7
18 ve altı	2	,5	Yönetim Görevi Olmayan Çalışan	81	21,5
19-25 yaş	52	13,8	İşletmede Çalışma Süresi	Sayı (n)	Yüzde (%)
26-35 yaş	154	41	1 yıldan az	82	21,8
36-45 yaş	114	30,3	1-3 yıl	181	48,1
46-55 yaş	38	10,1	4-6 yıl	94	25
56-65 yaş	16	4,3	7-9 yıl	16	4,3
Eğitim	Sayı (n)	Yüzde (%)	10 yıl ve üstü	3	,8
Ortaokul	11	2,9	Turizmde Çalışma Süresi	Sayı (n)	Yüzde (%)
Lise	125	33,2	5 yıl ve altı	154	41
Önlisans	161	42,8	6-10 yıl	133	35,4
Lisans	66	17,6	11-15 yıl	61	16,2
Lisansüstü	13	3,5	16-20 yıl	26	6,9
Turizm Eğitimi Alma Durumu	Sayı (n)	Yüzde (%)	21 yıl ve üstü	2	,5
Evet	243	64,6	Oteldeki Oda Sayısı	Sayı (n)	Yüzde (%)
Hayır	133	35,4	151-200 oda	8	2,1
Turizm Eğitimi Alınan Yer	Sayı (n)	Yüzde (%)	201-250 oda	82	21,8
Kurs	17	4,5	251 oda ve üstü	286	76,1
Lise	131	34,8	Personel Sayısı	Sayı (n)	Yüzde (%)
Önlisans	73	19,4	101-150 kişi	1	,3
Lisans	18	4,8	151-200 kişi	1	,3
Lisansüstü	4	1,1	201-250 kişi	5	1,3
			251 kişi ve üstü	369	98,1

Katılımcıların çoğu erkeklerden oluşmaktadır (%81,4). Katılımcıların %41'i 26-35 yaş aralığında ve %30'u 36-45 yaş aralığındadır. Katılımcıların eğitim durumu incelendiğinde; 161 kişinin önlisans, 125 kişinin lise mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların %64'ü (243 kişi) turizm eğitimi almıştır. Turizm eğitimi alan 131 kişi lise, 73 kişi önlisans, 18 kişi lisans, 17 kişi kurs ve 4 kişi lisansüstü düzeyde eğitim almıştır. Katılımcıların %36,7'si alt düzey yönetici, %33,8'i orta düzey yönetici, %21,5'i yönetim görevi olmayan çalışan ve %8'i üst düzey yönetici olarak çalışmaktadır. Katılımcıların %48,1'i şu anki işletmede 1-3 yıl, %25'i 4-6 yıl ve %21,8'i 1 yıldan az süredir çalışmaktadır. Katılımcıların turizm deneyimine baktığımızda; %41'i 5 yıl ve altı, %35,4'ü 6-10 yıl, %16,2'si 11-15 yıl süredir turizm sektöründe çalışmaktadır. Katılımcıların çalıştıkları otelde (%76,1) 251 ve üstünde oda bulunmaktadır. Bunu %21,8 ile 201-250 oda ve %2,1 ile 151-200 oda takip etmektedir. Katılımcıların %98,1'i çalıştıkları otelde 251 kişi ve üzerinde personelin olduğunu belirtmektedir.

Ölçek Maddelerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmanın amacına uygun meslek ve gelecekte beklenilere ilişkin ölçek maddelerine yer verilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçek maddeleri, 1=Kesinlikle Katılıyorum ile 5=Kesinlikle Katılmıyorum arasında sıralanan 5'li Likert ile derecelendirilmiştir. Ölçek maddeleri için işaretlenen 1 ve 2 seçenekleri meslekle ilgili ifadelerle katıldıklarını, 4 ve 5 seçenekleri ifadeye katılmadıklarını, 3 seçeneği ise ifade ile ilgili kararsız olduklarını göstermektedir. Çalışmada yer alan meslek ve gelecek beklentilerine ilişkin ifadelerin aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleğe İlişkin Düşünceler ve Gelecekte Beklentiler Ölçeğine İlişkin Verilerin Aritmetik Ortalaması ve Standart Sapması

Mesleğe İlişkin Düşünceler	Art. Ort.	Std. Sap.
Mesleğimi severek yapıyorum.	2,02	,74
Mesleğim, kişilik özelliklerime uygundur.	2,60	,75
Mesleğimin statüsü yüksektir.	2,44	,89
Yıpratıcı bir meslektir.	2,46	,87
Mesleğimden yeterince doyum sağlıyorum.	2,49	,85
Mesleğimin ekonomik imkânları yeterlidir.	2,58	,85
Yaptığım işe toplum yeterince saygı duyar ve değer verir.	2,61	,88
Mesleğim, toplumda en güvenilen meslekler arasındadır.	2,64	,93
Mesleğim, toplumun gelişmesine önemli katkı sağlar.	2,54	,80
Mesleki anlamda nitelikli bir arkadaş çevresine sahibim.	2,54	,84
İş arkadaşlarımla entelektüel anlamda düşünce alışverişi yapıyorum.	2,58	,83
Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklentiler	Art. Ort.	Std. Sap.
Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum.	2,43	,93
Mesleğe yeni katılacak turizmciler, şimdiki turizmcilerden daha bilgili olacaktır.	2,71	,87
Mesleğimizin statüsü gelecekte daha iyi olacaktır.	2,63	,93
Gelecekte ekonomik koşullarımız iyileştirilecektir.	2,64	,84
Gelecekte mesleğimde yükseleceğime inanıyorum (Yöneticilik vb.).	2,63	,93
Meslekte ilerlememi sağlayacak daha üst öğrenimler yapacağım (Yüksek lisans vb.).	2,63	,88
Gelecekte yaşam koşullarım daha iyi olacak.	2,69	,91
Gelecekle ilgili hiçbir beklentim yok.	2,72	,86
Sürem dolunca emekli olacağım.	2,73	,93
Emekli olduktan sonra daha rahat yaşayacağım.	2,68	,90
Daha iyi çalışma imkânları bulsam turizm sektöründen hemen ayrılırdım.	2,69	,93
Gelecekte turizm sektöründe çalışmaktan mutlu olacağım.	2,88	1,82
Gelecekte turizm sektöründe çalışmak toplumsal açıdan itibar sağlayacak.	2,83	1,01
Turizm sektörü sadece gençler için caziptir.	2,86	1,04
Turizm kariyerime yurtdışında devam edeceğim.	3,13	1,13

1=Kesinlikle Katılıyorum...5=Kesinlikle Katılmıyorum

Tablo 3'e göre mesleğe ilişkin düşüncelerden en çok "Mesleğimi severek yapıyorum (2,02)" ifadesine katıldıkları görülmektedir. En düşük ortalamaya sahip ifade ise "Mesleğim, toplumda en güvenilen meslekler arasındadır (2,64)." Gelecekte beklenenler kısmında ise en yüksek ortalamaya sahip ifade "Turizm kariyerime yurtdışında devam edeceğim (3,13)", en düşük ortalamaya sahip ifade "Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum (2,43)" ifadeleridir. Katılımcıların gerek mesleğe ilişkin düşünceler gerek gelecekte beklenenler kısmında yer alan ifadelere katıldıkları görülmektedir.

Mesleğe İlişkin Düşüncelerin Katılımcıların Özelliklerine Göre Değişimi

Beş yıldızlı konaklama işletmesinde çalışanların mesleğe ilişkin düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan bu çalışmada, çalışanların mesleğe ilişkin düşüncelerin katılımcıların özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testlerinden yararlanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, mesleğe ilişkin düşünceler ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunmazken; yaş, eğitim, turizm eğitimi alma durumu, turizm eğitimi alınan yer, işletmedeki pozisyonu, işletmede çalışma süresi ve turizmde çalışma süresi arasında anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır. Mesleğe ilişkin düşünceler ile anlamlı farklılık gösteren değişkenler aşağıda verilmiştir.

Mesleğe ilişkin düşünceler ile yaş arasında anlamlı farklılık gösteren analiz sonuçları Tablo-4'te yer almaktadır.

Tablo 4: Mesleğe İlişkin Düşüncelerin Yaşa Göre Değişimi

İfadeler	Yaş	n	Sıra Ort.	X ²	p
Mesleğimi severek yapıyorum.	18 ve altı	2	279,75	14,065	,015
	19-25 yaş	52	214,91		
	26-35 yaş	154	193,99		
	36-45 yaş	114	180,86		
	46-55 yaş	38	157,83		
	56-65 yaş	16	165,66		
Mesleğim kişilik özelliklerime uygundur.	18 ve altı	2	306,75	13,454	,019
	19-25 yaş	52	174,98		
	26-35 yaş	154	200,78		
	36-45 yaş	114	193,03		
	46-55 yaş	38	153,26		
	56-65 yaş	16	150,88		

p< 0,05

Tablo 4'e göre mesleğe ilişkin düşünceler ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılık gösteren iki ifade olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, “Mesleğimi severek yapıyorum” (p=,01, p<0,05) ve “Mesleğim kişilik özelliklerime uygundur” (p=,01, p<0,05) ifadeleri ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. 18 yaş ve altında olan katılımcıların bu ifadelere katılma oranları diğer yaş gruplarına göre daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin düşünceler ile eğitim değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5: Mesleğe İlişkin Düşüncelerin Eğitime Göre Değişimi

İfadeler	Eğitim	n	Sıra Ort.	X ²	p
Yıpratıcı bir meslektir.	Ortaokul	11	185,41	5,913	,003
	Lise	125	207,52		
	Önlisans	161	190,93		
	Lisans	66	162,37		
	Lisansüstü	13	110,73		
Mesleğim, toplumda en güvenilen meslekler arasındadır.	Ortaokul	11	265,41	14,938	,005
	Lise	125	205,10		
	Önlisans	161	177,84		
	Lisans	66	180,82		
	Lisansüstü	13	134,85		
Mesleğim, toplumun gelişmesine önemli katkı sağlar.	Ortaokul	11	215,32	12,630	,015
	Lise	125	205,26		
	Önlisans	161	183,86		
	Lisans	66	178,39		
	Lisansüstü	13	113,42		
Mesleki anlamda nitelikli bir arkadaş çevresine sahibim.	Ortaokul	11	239,23	9,589	,048
	Lise	125	199,23		
	Önlisans	161	186,10		
	Lisans	66	177,58		
	Lisansüstü	13	127,62		
İş arkadaşlarımla entelektüel anlamda düşünce alışverişi yapıyorum.	Ortaokul	11	223,64	12,651	,013
	Lise	125	207,37		
	Önlisans	161	181,34		
	Lisans	66	177,14		
	Lisansüstü	13	123,69		

p< 0,05

Tablo-5'e göre mesleğe ilişkin düşünceler ile eğitim değişkeni arasında anlamlı farklılık gösteren beş ifade olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, “Yıpratıcı bir meslektir” ifadesini lise mezunu, “Mesleğim, toplumda en güvenilen meslekler arasındadır”, “Mesleğim, toplumun gelişmesine önemli katkı sağlar”, “Mesleki anlamda nitelikli bir arkadaş çevresine sahibim” ve “İş arkadaşlarımla entelektüel anlamda düşünce alışverişi yapıyorum” ifadelerini ortaokul mezunu olan katılımcıların algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin düşünceler ile turizm eğitimi alıp almama değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo-6'da yer almaktadır.

Tablo 6: Mesleğe İlişkin Düşüncelerin Turizm Eğitimi Durumuna Göre Değişimi

İfadeler	Turizm Eğitimi Durumu	n	Sıra Ort.	U	p
Yaptığım işe toplum yeterince saygı duyar ve değer verir.	Evet	243	200,45	13254	,002
	Hayır	133	166,66		
Mesleğim, toplumun gelişmesine önemli katkı sağlar.	Evet	243	203,58	12494	,000
	Hayır	133	160,94		

p< 0,05

Tablo 6'ya göre mesleğe ilişkin düşünceler ile turizm eğitimi durumu değişkeni arasında anlamlı farklılık gösteren iki ifade olduğu görülmektedir. Anlamlı çıkan iki ifadeyi turizm eğitimi alan katılımcıların almayanlara göre algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin düşünceler ile turizm eğitimi aldığı yer değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7: Mesleğe İlişkin Düşüncelerin Turizm Eğitimi Aldığı Yere Göre Değişimi

İfadeler	Turizm Eğitimi Aldığı Yer	n	Sıra Ort.	X ²	p
Mesleğimi severek yapıyorum.	Kurs	17	134,76	9,804	,044
	Lise	131	127,94		
	Önlisans	73	118,34		
	Lisans	18	86,14		
	Lisansüstü	4	101,38		
Mesleğim kişilik özelliklerime uygundur.	Kurs	17	126,85	14,439	,006
	Lise	131	131,76		
	Önlisans	73	114,91		
	Lisans	18	73,67		
	Lisansüstü	4	128,75		
Mesleki anlamda nitelikli bir arkadaş çevresine sahibim.	Kurs	17	136,41	11,456	,022
	Lise	131	129,20		
	Önlisans	73	117,34		
	Lisans	18	90,44		
	Lisansüstü	4	52,13		

p< 0,05

Yapılan analiz sonucunda turizm eğitimi aldığı yer ile mesleğe ilişkin düşünceler arasında anlamlı farklılık gösteren üç ifade ortaya çıkmıştır. Kurs mezunlarının “Mesleğimi severek yapıyorum” (p=,04) ve “Mesleki anlamda nitelikli bir arkadaş çevresine sahibim” (p=,02) ifadelerini, turizm eğitimi lisede alan katılımcıların ise “Mesleğim kişilik özelliklerime uygundur” (p=,00) ifadesini algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin düşünceler ile katılımcıların işletmedeki pozisyonu arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8: Mesleğe İlişkin Düşüncelerin Katılımcıların İşletmedeki Pozisyonuna Göre Değişimi

İfadeler	Pozisyon	N	Sıra Ort.	X ²	P
Yıpratıcı bir meslektir.	Üst düzey yönetici	30	147,08	8,015	,046
	Orta Düzey Yönetici	127	183,64		
	Alt düzey yönetici	138	191,13		
	Yönetim görevi olmayan çalışan	81	206,97		

p< 0,05

Analiz sonucuna göre, katılımcıların işletmedeki pozisyonu ile mesleğe ilişkin düşünceler arasından sadece “Yıpratıcı bir meslektir” (p=,04) ifadesinde anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır ve bu ifadeyi yönetim görevi olmayan çalışanların diğer pozisyonundaki çalışanlara oranla algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin düşünceler ile katılımcıların işletmedeki çalışma yılı değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9: Mesleğe İlişkin Düşüncelerin Katılımcıların İşletmedeki Çalışma Yılına Göre Değişimi

İfadeler	İşl. Çalışma Yılı	N	Sıra Ort.	X ²	P
Mesleğimi severek yapıyorum.	1 yıldan az	82	214,41	10,383	,034
	1-3 yıl	181	183,82		
	4-6 yıl	94	180,24		
	7-9 yıl	16	165,66		
	10 yıl ve üstü	3	143,17		
Yıpratıcı bir meslektir.	1 yıldan az	82	208,44	13,925	,008
	1-3 yıl	181	194,12		
	4-6 yıl	94	156,21		
	7-9 yıl	16	207,09		
	10 yıl ve üstü	3	217,00		

p< 0,05

Tablo 9’a göre iki ifade anlamlı farklılık göstermektedir. Bir yıldan az süredir aynı işletmede çalışan katılımcıların “Mesleğimi severek yapıyorum” (p=,03) ifadesini, 10 yıl ve üstü süredir aynı işletmede çalışan katılımcıların ise “Yıpratıcı bir meslektir” (p=,00) ifadesini algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin düşünceler ile katılımcıların turizm sektöründeki çalışma yılı değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 10’da yer almaktadır.

Tablo 10: Mesleğe İlişkin Düşüncelerin Katılımcıların Turizmde Çalışma Yılına Göre Değişimi

İfadeler	Turizmde Çalışma Yılı	N	Sıra Ort.	X ²	P
Mesleğim kişilik özelliklerime uygundur.	5 yıl ve altı	154	196,54	11,039	,026
	6-10 yıl	133	195,81		
	11-15 yıl	61	176,78		
	16-20 yıl	26	138,23		
	21 yıl ve üstü	2	94,00		
Mesleğim, toplumda en güvenilen meslekler arasındadır.	5 yıl ve altı	154	183,26	13,893	,008
	6-10 yıl	133	173,56		
	11-15 yıl	61	222,06		
	16-20 yıl	26	223,54		
	21 yıl ve üstü	2	106,50		

p< 0,05

Yapılan analiz sonucunda, katılımcıların turizm sektöründe çalışma yılı ile meslek hakkındaki düşünceler arasında iki ifadede anlamlı farklılık görülmüştür. 5 yıl ve altı süredir turizm sektöründe çalışanlar “Mesleğim kişilik özelliklerime uygundur” ifadesini, 16-20 yıldır sektörde çalışanlar ise “Mesleğim, toplumda en güvenilen meslekler arasındadır” ifadesini daha güçlü bir şekilde algılamaktadır.

Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklentilerin Katılımcıların Özelliklerine Göre Değişimi

Beş yıldızlı konaklama işletmesinde çalışanların mesleğe ilişkin gelecekte beklentilerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan bu çalışmada, çalışanların gelecek beklentilerinin katılımcıların özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testlerinden yararlanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, mesleğe ilişkin gelecekte beklentiler ile değişkenler arasında anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır.

Mesleğe ilişkin gelecekte beklentiler ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık gösteren analiz sonuçları Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11: Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklentilerin Cinsiyete Göre Değişimi

İfadeler	Cinsiyet	n	Sıra Ort.	U	p
Gelecekte yaşam koşullarım daha iyi olacak.	Kadın	70	212,58	9024,5	,028
	Erkek	306	182,99		
Sürem dolunca emekli olacağım.	Kadın	70	213,24	8978,5	,026
	Erkek	306	182,84		
Gelecekte turizm sektöründe çalışmak toplumsal açıdan itibar sağlayacak.	Kadın	70	208,48	8899	,021
	Erkek	306	183,93		

p< 0,05

Tablo 11’e göre, cinsiyet ile gelecekte beklentiler arasında üç ifade istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Farklılık gösteren ifadeler; “Gelecekte yaşam koşullarım daha iyi olacak” (p=,02), “Sürem dolunca emekli olacağım” (p=,02) ve “Gelecekte turizm sektöründe çalışmak toplumsal açıdan itibar sağlayacak” (p=,02) şeklindedir. Bu ifadeleri kadın çalışanların erkeklere oranla algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin gelecekte beklentiler ile yaş arasında anlamlı farklılık gösteren analiz sonuçları Tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 12: Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklentilerin Yaşa Göre Değişimi

İfadeler	Yaş	n	Sıra Ort.	X ²	p
Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum.	18 ve altı	2	270,00	16,663	,005
	19-25 yaş	52	194,54		
	26-35 yaş	154	185,33		
	36-45 yaş	114	171,17		
	46-55 yaş	38	205,54		
	56-65 yaş	16	272,22		
Turizm sektöründe kariyerime yurtdışında devam edeceğim.	18 ve altı	2	207,25	14,006	,016
	19-25 yaş	52	190,18		
	26-35 yaş	154	199,86		
	36-45 yaş	114	194,05		
	46-55 yaş	38	152,16		
	56-65 yaş	16	118,16		

p< 0,05

Tablo 12’ye göre gelecekte beklenenler ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılık gösteren iki ifade olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, “Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum” ($p=,00$, $p<0,05$) ifadesini 56-65 yaş arası çalışanlar daha yüksek derecede algılamaktadır ve bunu 18 yaş ve altında olan katılımcıların takip ettiği görülmektedir. “Turizm sektöründe kariyerime yurtdışında devam edeceğim” ($p=,01$, $p<0,05$) ifadesini ise 18 ve altında olan katılımcıların algılamaları diğer yaş gruplarına göre daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin gelecekte beklenenler ile eğitim değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 13’te yer almaktadır.

Tablo 13: Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklentilerin Eğitime Göre Değişimi

İfadeler	Eğitim	N	Sıra Ort.	X ²	P
Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum.	Ortaokul	11	268,09	16,367	,003
	Lise	125	205,57		
	Önlisans	161	182,14		
	Lisans	66	167,99		
	Lisansüstü	13	139,92		
Mesleğe yeni katılacak turizmciler, şimdiki turizmcilerden daha bilgili olacaktır.	Ortaokul	11	233,50	9,476	,050
	Lise	125	188,22		
	Önlisans	161	190,94		
	Lisans	66	190,18		
	Lisansüstü	13	114,31		
Gelecekte ekonomik koşullarımız iyileştirilecektir.	Ortaokul	11	193,41	12,534	,014
	Lise	125	207,38		
	Önlisans	161	189,39		
	Lisans	66	157,80		
	Lisansüstü	13	147,65		
Gelecekle ilgili hiçbir beklentim yok.	Ortaokul	11	252,50	13,023	,011
	Lise	125	203,66		
	Önlisans	161	185,70		
	Lisans	66	159,15		
	Lisansüstü	13	172,31		
Turizm sektörü sadece gençler için caziptir.	Ortaokul	11	144,82	10,357	,035
	Lise	125	210,23		
	Önlisans	161	177,02		
	Lisans	66	187,51		
	Lisansüstü	13	163,73		

$p < 0,05$

Yapılan analiz sonucunda mesleğe ilişkin gelecekte beklenenler ile eğitim değişkeni arasında anlamlı farklılık gösteren beş ifade olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, “Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum”, “Mesleğe yeni katılacak turizmciler, şimdiki turizmcilerden daha bilgili olacaktır” ve “Gelecekle ilgili hiçbir beklentim yok” ifadelerini ortaokul mezunu; “Gelecekte ekonomik koşullarımız iyileştirilecektir” ve “Turizm sektörü sadece gençler için caziptir” ifadelerini lise mezunu olan katılımcıların algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin gelecekte beklenenler ile turizm eğitimi alıp almama değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 14’te yer almaktadır.

Tablo 14: Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklentilerin Turizm Eğitimi Durumuna Göre Değişimi

İfadeler	Turizm Eğitimi Durumu	n	Sıra Ort.	U	p
Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum.	Evet	243	204,57	12254	,000
	Hayır	133	159,14		
Mesleğimizin statüsü gelecekte daha iyi olacaktır.	Evet	243	199,26	13544,5	,006
	Hayır	133	168,84		
Meslekte ilerlememi sağlayacak daha üst öğrenimler yapacağım.	Evet	243	199,33	13529	,005
	Hayır	133	168,72		
Sürem dolunca emekli olacağım.	Evet	243	197,74	13914	,019
	Hayır	133	171,62		
Emekli olduktan sonra daha rahat yaşayacağım.	Evet	243	198,51	13727,5	,010
	Hayır	133	170,21		

p< 0,05

Tablo 14'e göre mesleğe ilişkin gelecekte beklenenler ile turizm eğitimi durumu değişkeni arasında anlamlı farklılık gösteren beş ifade olduğu görülmektedir. Anlamlı çıkan beş ifadeyi de turizm eğitimi alan katılımcıların almayanlara göre algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin gelecekte beklenenler ile turizm eğitimi aldığı yer değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 15'te yer almaktadır.

Tablo 15: Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklentilerin Turizm Eğitimi Aldığı Yere Göre Değişimi

İfadeler	Turizm Eğitimi Aldığı Yer	N	Sıra Ort.	X ²	P
Gelecekte mesleğimde yükseleceğime inanıyorum.	Kurs	17	111,41	10,238	,037
	Lise	131	116,65		
	Önlisans	73	135,64		
	Lisans	18	100,97		
	Lisansüstü	4	187,75		

p< 0,05

Yapılan analiz sonucunda turizm eğitimi aldığı yer ile gelecekte beklenenler arasında sadece bir ifade de istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Turizm eğitimlerini lisansüstü düzeyde tamamlayan çalışanların "Gelecekte mesleğimde yükseleceğime inanıyorum" (p=,03) ifadesini algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin gelecekte beklenenler ile katılımcıların işletmedeki pozisyonu arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 16'da yer almaktadır.

Tablo 16: Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklentilerin Katılımcıların İşletmedeki Pozisyonuna Göre Değişimi

İfadeler	Pozisyon	N	Sıra Ort.	X ²	P
Mesleğe yeni katılacak turizmciler, şimdiki turizmcilerden daha bilgili olacaktır.	Üst düzey yönetici	30	166,72	7,880	,049
	Orta Düzey Yönetici	127	208,04		
	Alt düzey yönetici	138	181,78		
	Yönetim görevi olmayan çalışan	81	177,38		
Meslekte ilerlememi sağlayacak daha üst öğrenimler yapacağım.	Üst düzey yönetici	30	149,95	8,962	,030
	Orta Düzey Yönetici	127	200,78		
	Alt düzey yönetici	138	177,91		
	Yönetim görevi olmayan çalışan	81	201,58		

p< 0,05

Analiz sonucuna göre, katılımcıların işletmedeki pozisyonu ile mesleğe ilişkin gelecekte beklenenler arasında anlamlı farklılık gösteren iki ifade bulunmaktadır. “Mesleğe yeni katılacak turizmciler, şimdiki turizmcilerden daha bilgili olacaktır” ($p=,04$) ifadesini orta düzey yönetici olan çalışanların; “Meslekte ilerlememi sağlayacak daha üst öğrenimler yapacağım” ($p=,03$) ifadesini yönetim görevi olmayan çalışanların diğer pozisyonundaki çalışanlara oranla algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin gelecekte beklenenler ile katılımcıların işletmedeki çalışma yılı değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 17’de yer almaktadır.

Tablo 17: Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklenenlerin Katılımcıların İşletmedeki Çalışma Yılına Göre Değişimi

İfadeler	İşl. Çalışma Yılı	N	Sıra Ort.	X ²	P
Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum.	1 yıldan az	82	190,31	14,583	,006
	1-3 yıl	181	180,55		
	4-6 yıl	94	185,15		
	7-9 yıl	16	279,34		
	10 yıl ve üstü	3	138,83		
Mesleğe yeni katılacak turizmciler, şimdiki turizmcilerden daha bilgili olacaktır.	1 yıldan az	82	168,26	10,428	,034
	1-3 yıl	181	183,72		
	4-6 yıl	94	210,16		
	7-9 yıl	16	224,19		
	10 yıl ve üstü	3	160,67		
Turizm sektörü sadece gençler için caziptir.	1 yıldan az	82	210,56	11,906	,018
	1-3 yıl	181	177,94		
	4-6 yıl	94	197,56		
	7-9 yıl	16	165,72		
	10 yıl ve üstü	3	60,00		

$p < 0,05$

Tablo 17’ye göre üç ifade anlamlı farklılık göstermektedir. Bir yıldan az süredir aynı işletmede çalışan katılımcıların “Turizm sektörü sadece gençler için caziptir” ($p=,01$) ifadesini, 7-9 yıldır aynı işletmede çalışan katılımcıların ise “Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum” ($p=,00$) ve “Mesleğe yeni katılacak turizmciler, şimdiki turizmcilerden daha bilgili olacaktır” ($p=,03$) ifadelerini algılamaları daha yüksektir.

Mesleğe ilişkin gelecekte beklenenler ile katılımcıların turizm sektöründeki çalışma yılı değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını gösteren analiz sonuçları Tablo 18’de yer almaktadır.

Tablo 18: Mesleğe İlişkin Gelecekte Beklenenlerin Katılımcıların Turizm Sektöründeki Çalışma Yılına Göre Değişimi

İfadeler	Turizmde Çalışma Yılı	N	Sıra Ort.	X ²	P
Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum.	5 yıl ve altı	154	174,13	26,137	,000
	6-10 yıl	133	176,23		
	11-15 yıl	61	215,39		
	16-20 yıl	26	264,17		
	21 yıl ve üstü	2	307,50		
Turizm sektöründe kariyerime yurtdışında devam edeceğim.	5 yıl ve altı	154	207,40	17,842	,001
	6-10 yıl	133	192,14		
	11-15 yıl	61	157,22		
	16-20 yıl	26	136,17		
	21 yıl ve üstü	2	125,25		

$p < 0,05$

Yapılan analiz sonucunda, katılımcıların turizm sektöründe çalışma yılı ile gelecekte beklenenler arasında iki ifade anlamlı farklılık görülmüştür. 21 yıl ve üstü süredir turizm sektöründe çalışanlar “Mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakıyorum” ifadesini, 5 yıl ve altı süredir sektörde çalışanlar ise “Turizm sektöründe kariyerime yurtdışında devam edeceğim” ifadesini daha güçlü bir şekilde algılamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre, turizm sektöründe çalışan kişilerin mesleğe yönelik düşüncelerinin olumlu olduğu söylenebilir. Çalışanlar mesleklerini severek yapmakta, ancak yıpratıcı bir meslek olarak görmektedirler. Özellikle genç turizmciler (18 yaş ve altı), mesleklerini sevmekte ve kişiliklerine uygun olduğunu düşünmektedirler. Bu sonuç turizme yeni katılan gençlerin sektörde çok fazla deneyime sahip olmadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Turizm sektöründe çalışan erkek ve kadınların meslekle ilgili düşünceleri arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum turizm mesleğine yönelik hem kadın hem de erkek çalışanların benzer düşüncelere sahip olduğunu göstermektedir.

Lise ve ortaokul mezunu olan katılımcıların turizm mesleğine yönelik düşüncelerinin eğitim seviyesi yüksek olan kişilere göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Lisansüstü mezunu olan çalışanların ortaokul, lise, önlisans ve lisans mezunu olan çalışanlara göre daha olumsuz düşüncelere sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu durumun lisansüstü mezunu olan katılımcıların turizm sektöründe daha uzun süre çalışmış ve şartları deneyimlemiş ve yüksek beklenti içerisinde olmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

Turizm sektöründe yönetim görevi olmayan çalışanların mesleği yıpratıcı bir meslek olarak gördükleri belirlenmiştir. Bu durumda yönetim görevi olmayan personelin genelde genç kesim olduğu düşünüldüğünde, turizm sektörü ile yeni tanışan çalışanların daha yolun başında meslek ile ilgili kötü bir intibaa sahibi oldukları ve alt kademedeki çalışanların daha ağır saatlerde çalışmakta oldukları yorumu yapılabilir.

Bulundukları işletmede bir yıldan az süre çalışan katılımcılar, mesleklerini severek yapmakta ancak bir yıldan fazla süreyle çalışanlar turizm mesleğini yıpratıcı olarak görmektedirler. Bu doğrultuda, turizm mesleği ile ilgili görüşlerde aynı işletmede kısa süre çalışanlar ile uzun süre çalışanlar arasında büyük bir fark olduğu söylenebilir. Kısa süre çalışanlar mesleği severek yaptıklarını dile getirirken, uzun yıllardır çalışanlar turizm mesleğinden soğuduklarını ve oldukça yıpratıcı bir meslek olduğunu dile getirmektedir. Ayrıca bu sonuç genç katılımcıların (18 ve altı) düşünceleriyle de örtüşmektedir.

Turizm mesleği ile ilgili düşünceler ile sektörde çalışma yılı arasında da anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Kısa süredir sektörde olan çalışanlar turizm mesleğinin kişiliklerine uygun olduğunu, uzun yıllardır çalışanlar ise mesleğin toplumda güvenilir olduğunu düşünmektedirler. Bu bağlamda, kısa zaman sektörün içinde olan katılımcılar henüz mesleği kendileriyle bağdaştırdıkları, uzun yıllardır turizm sektöründe olan katılımcıların ise mesleğe farklı bakış açısından baktıkları yorumu yapılabilir.

Beş yıldızlı konaklama işletmesinde çalışanlar mesleki anlamda geleceğe umutsuz olarak baksalar da, gelecekte beklenenlerinin olumlu olduğu söylenilebilir. Katılımcılar turizm kariyerlerine yurtdışında devam etmek istemekte ve

gelecekte turizm sektöründe çalışmaktan mutlu olacaklarını ifade etmektedirler. Çalışanların mesleğe ilişkin gelecekte beklentilerinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Kadın çalışanlar süreleri dolunca emekli olacağını, gelecekte yaşam koşullarının iyileştirileceğini ve mesleğin itibar kazanacağını düşünmektedirler. Bu noktada turizm sektöründe çalışan kadınların geleceğe daha umutlu baktıkları söylenebilir.

İleri yaştaki çalışanların (56-65 yaş) turizm mesleğine umutsuz baktıkları ve genç katılımcıların (18 ve altı) yurtdışında çalışmaya devam etmek istedikleri görülmektedir. Bu sonuç meslekleriyle ilgili yolun başında olan gençlerin Türkiye şartlarında turizm sektöründe bir gelecek göremedikleri ve buna bağlı olarak kariyerlerine devam etmek için yurtdışı imkânlarını deneyecekleri şeklinde yorumlanabilir.

Ortaokul mezunu olup turizm sektöründe çalışan katılımcıların geleceğe umutsuz baktıkları, gelecek neslin daha bilgili olacağını düşündükleri ve gelecekle ilgili beklentileri olmadığı; lise mezunlarının ise gelecekte ekonomik koşullarının daha iyi olacağını ve turizm mesleğinin gençler için cazip olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Bu bağlamda, eğitim seviyeleri düşük olan katılımcıların yaşlarının biraz daha fazla olduğu ve kendi gelecekleriyle ilgili beklentileri olmadığı söylenilebilir. Bunun yanı sıra, önümüzdeki yıllarda turizmde daha bilinçli kişilerin çalışmasının ekonomik koşulları iyileştireceği ifade edilebilir.

Turizm eğitimi alan katılımcılar mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakmakta, ancak turizm mesleğinin statüsünün gelecekte daha iyi olacağını belirtmektedir. Bunun yanı sıra, meslekte ilerlemek için üst öğrenim yapmayı, süreleri dolunca emekli olmayı ve emeklilik hayatlarında rahat yaşayacaklarını düşünmektedirler. Turizm eğitimi lisansüstü seviyesinde yapan çalışanlar ise gelecekte turizm sektöründe yükseleceklerini belirtmektedirler. Bu sonuç eğitim seviyesi yüksek olan çalışanların sektörde daha kolay bir şekilde yükseldiği şeklinde yorumlanabilir. Nitekim turizm sektöründe eğitilmiş personele ihtiyaç olduğu aşikârdır.

Çalışmaya katılan orta düzey yöneticiler gelecekte turizm sektöründe çalışacak kesimin daha bilgili olacağını dile getirirken, yönetim görevi olmayan kesim ise eğitimlerine devam edeceklerini belirtmektedir. Bu durumda orta düzey yöneticilerin yaş seviyelerinin biraz daha yüksek ve yönetim görevi olmayan personelin de genelde genç kesim olduğu düşünüldüğünde, çıkan sonuç birbirini destekler niteliktedir.

Bir yıldan az süredir aynı işletmede çalışan katılımcıların turizm mesleğinin sadece gençler için cazip olduğunu, 7-9 yıldır aynı işletmede çalışan katılımcıların ise geleceğin turizmciler için parlak olmadığını ve mesleğe yeni katılacak turizmcilerin şimdiki turizmcilerden daha bilgili olacağını düşünmektedirler. Yine, 21 yıl ve üstü süredir turizm sektöründe çalışanlar mesleki anlamda geleceğe umutsuz bakmakta, 5 yıl ve altı süredir sektörde çalışanlar ise kariyerlerine yurtdışında devam etmek istemektedirler. Bu bağlamda, hem kısa süredir hem de uzun yıllardır turizm sektöründe olan çalışanların Türkiye’de istediklerini bulamadıkları, geleceğe umutsuz baktıkları ve bu sonucun genç neslin yurtdışında çalışmaya devam etmek istemesinde etkili olduğu söylenebilir.

Araştırma sonuçları, turizm sektöründe çalışanların mesleğe ilişkin düşüncelerine ve gelecekte beklentilerine ilişkin önemli bulgular ortaya koymuştur. Bu bulgular doğrultusunda aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Çalışanların çoğu gelecekteki turizmcilerin daha bilgili olacağını düşünmekte ve böylece eğitimin ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda, gençlerin eğitimlerine gereken önemi vermeleri, mesleki anlamda donanımlı, bilgili ve bilinçli olmaları sağlanmalıdır.
- Genç neslin geleceğe umutsuz baktıkları ve kariyerlerine yurtdışında devam etmek istedikleri görülmektedir. Bu doğrultuda, gençlere Türkiye'deki turizm mesleği ve gelecek ile ilgili beklentilerini artıracak tedbirler alınmalıdır. Örneğin, öğrencilerin staj yapacağı veya ilk kez çalışacağı işletmeler titizlikle seçilmelidir. Bu şekilde öğrencilerin olumsuz şartlara sahip işletmelerde staj yaparak veya işe başlayarak daha işin başında meslekten soğumalarının önüne geçilebilir. Bunun yanı sıra, Türkiye'de ve Dünya'da önemli noktalara gelmiş kariyer sahibi turizm profesyonelleri okullarda misafir edilerek öğrencilerle söyleşilere katılabilir, öğrencilere kariyer basamaklarını tırmanmalarında eğitimin yanı sıra deneyim ve donanımın (yabancı dil vb.) da çok önemli olduğu vurgusu yapılabilir. Ayrıca yüksek beklenti içerisinde olan öğrencilerin beklentileri gerçek hayata daha uygun hale getirilebilir.
- Kadın çalışanların erkeklere oranla geleceğe daha umutlu baktıkları belirlenmiş ve erkeklerin karamsar oldukları anlaşılmıştır. Turizm sektöründe çalışan erkekleri karamsarlıktan çıkarmak, motive etmek ve kadınları daha da güçlendirmek için destek programları yapılmalı, oteller kadın personeli daha fazla istihdam etmelidir.
- Eğitim seviyesi arttıkça turizm mesleğine ilişkin düşüncelerin olumsuz olduğu dikkate alındığında, turizm sektöründeki yüksek eğitim seviyesine sahip kişilerin hak ve olanaklarının artırılması gerekmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Araştırmalar İçin Öneriler

Araştırmanın en önemli kısıtı sadece beş yıldızlı konaklama işletmelerinde çalışan kişilerden oluşmasıdır. Diğer bir kısıt, araştırmanın sadece Antalya bölgesinde yapılmasıdır. Gelecek çalışmalar, farklı bölgelerde, farklı konaklama işletmelerinde uygulama ve kıyaslama yapılabilir, yerel paydaşların görüşleri alınabilir.

KAYNAKÇA

- Aksu, A. A. ve Köksal, C. D. (2005). Perceptions and Attitudes of Tourism Students in Turkey. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 17 (5): 436-447.
- Aymankuy, Y. ve Aymankuy, Ş. (2013). Turizm işletmeciliği Eğitimi Alan Öğrencilerin Turizm Sektöründeki İstihdamla İlgili Görüşleri ve Sektördeki Kariyer Beklentileri (Balıkesir Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Örneği). *Akademik Bakış Dergisi*, 35, 1-21.
- Chuang, N. K., ve Dellmann-Jenkins, M. (2010). Career Decision Making and Intention: A Study of Hospitality Undergraduate Students, *Journal of Hospitality and Tourism Research*, 34 (4): 512-530.
- Costa, C., Carvalho, I., Caçador, S. ve Breda, Z. (2012). Future Higher Education in Tourism Studies and the Labor Market: Gender Perspectives on Expectations and Experiences, *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 12 (1): 70-90.

- Çavuş, Ş. ve Kaya, A. (2015). Turizm Lisans Eğitimi Alan Öğrencilerin Kariyer Planları ve Turizm Sektörüne Yönelik Tutumu. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (5): 101-117.
- Hacıoğlu, N. (2010). *Turizm Pazarlaması*. 7.Baskı, Ankara: Nobel Yayınevi.
- İnce, C. ve Kendir, H. (2016). Turizm Öğrencilerinin Kariyer Beklentilerine Yönelik Düşünceleri: Stajyer Öğrenciler Örneği. *International Journal of Academic Value Studies*, 2 (4) : 13-23.
- Kalaycı, Ş. (2016). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Karaman, N. (2008). *Öğretmenlerin Mesleklerini Algılama Biçimleri ve Gelecekte Beklentileri Nelerdir?* Yüksek Lisans Dönem Projesi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Kaya, M. (2013). *Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Beklentisinin Yapısal Eşitlik Modeli ve Chaid Analizi İle Belirlenmesi: Cumhuriyet Üniversitesi İİBF Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Küçükusta, D. (2007). *Konaklama İşletmelerinde İş-Yaşam Dengesinin Çalışma Yaşamı Kalitesi Üzerindeki Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Martin, S. M. ve Rodriguez del Bosque I. A. (2008). Exploring The Cognitive–Affective Nature of Destination Image and The Role of Psychological Factors In Its Formation. *Tourism Management*, 29 (2), 263-277.
- Richardson, S., ve Butler, G. (2012). Attitudes of Malaysian Tourism and Hospitality Students' towards a Career in the Industry, *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 17 (3): 262-276.
- Roney, S. A., ve Öztin, P. (2007). Career perceptions of Undergraduate Tourism Students: A Case Study in Turkey. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education*, 6 (1), 4-17.
- Şanlı, T. ve Saraçlı, S. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Beklentileri Üzerinde Etkili Olan Faktörlerin Analizi. *Kafkas Üniversitesi İİBF Dergisi*, 6 (11), 25-36.
- Şimşek, H. (2012). Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Lise Öğrencilerinin Gelecek Beklentileri ve Gelecek Beklentilerini Etkileyen Faktörler. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 5 (1), 90-109.
- Türkay, O. ve Eryılmaz, B. (2010). Kariyer Değerleri ve Kariyer Yolu Tercihleri İlişkisi: Türk Turizm Sektöründen Örnekler. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 179-200.
- Türker, N., Uçar, M. ve Ateş, M. A. (2016). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Turizm Sektörü Algıları: Karabük Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Karabük Üniversitesi SBE Dergisi*, 6 (2): 311-324.
- Ünlüönen, K. (2000). Turizm İşletmeciliği Öğretmenlik Programlarının Öğrenci Beklentileri ve Algılamaları Açısından Değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3: 218-238.
- Üzümcü, T. P., Alyakut, Ö. ve Günsel, A. (2015). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Mesleğin Geleceğine İlişkin Bakış Açıları. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18 (33), 179-199.

Yurtseven, R. ve Dönmez, D. (2003). Etkinlik Kriteri Olarak Müşteri Tatmini, Örgüt ve Müşteri Boyutuyla Karşılaştırmalı Bir Pilot Araştırma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 14 (2), 132-140.

A Study on the Professional and Future Expectations of Hotel Workers: The Case Study of Antalya

Funda ÖN ESEN

Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Tourism, Muğla/Turkey

Cafer TOPALOĞLU

Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Tourism, Muğla/Turkey

Extensive Summary

Tourism is a labor-intensive sector, a sub-sector of the services sector. The presence of a new and dynamic working environment in the tourism sector and the simultaneous production and consumption make the trained, qualified human power factor even more prominent. Especially, it is necessary to utilize human power factor most efficiently in order to ensure quality of service in hotel managements and to ensure healthy and quality communication between tourists and employees (Türkay ve Eryılmaz, 2010; Yurtseven ve Dönmez, 2003). Therefore, it is becoming increasingly important to create highly motivated and committed employees and keep them in business (Küçükusta, 2007). For this reason, the occupational attitudes and future expectations of the personnel employed in the hotel enterprises, which is an important component of the service sector, are an important issue that should be emphasized mainly because customer satisfaction is ensured. From this point of view, the aim of this study is to determine the opinions of the people working in the hotel business about the tourism profession and future expectations, and to determine whether the future expectations and the occupational considerations of the participants differ according to the demographic variables.

Quantitative method was used in the study and survey technique was used as data collection tool. The questions prepared to measure occupational considerations and future expectations in the study were adapted using Karaman (2008). The target population of the study consists of people working in 5 star accommodation companies operating in Antalya province. The data were collected by easy sampling method. The research was carried out on October-November 2016 and a total of 376 questionnaires were taken into consideration. The data collected through the questionnaire were analyzed using a statistical package program.

The reliability of the scale was tested primarily in the study. According to the reliability results, Cronbach's Alpha value for the occupation considerations is $\alpha = .80$, Cronbach's Alpha value for future expectations is $\alpha = .81$ and general reliability value is $\alpha = .86$. These results indicate that the scale is highly reliable. Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk tests were examined to determine whether parametric or nonparametric tests would be appropriate in the future analysis of the study, in order to determine whether the expressions for the occupation and the future differ according to the demographic variables. As a result of the mentioned tests, it was determined that the data were not

distributed normally according to the significance level of 0.05. In this context, it was decided to apply the non-parametric tests Mann Whitney U and Kruskal Wallis H tests.

According to the results of the research, it can be said that the occupational thoughts of the people working in the tourism sector are positive. The employees do their jobs professionally and willingly, but they regard them as a backbreaking profession. Especially young tourists (18 years and under) love their profession and think they are suitable for their personality. This conclusion can be interpreted as the fact that the newly admitted young people do not have much experience in the sector.

Whilst the employees of five-star accommodation look desperately in the professional sense of the future, it can be said that the expectations of the future are positive. The participants want to continue their careers abroad and they will be happy to work in the tourism sector in the future. As a result of the analyzes made, there is no significant difference between the occupational thoughts and gender; there have been significant differences between age, education, whether or not tourism education has been taken, where it has taken its education, its position in operation, how many years it has been working in this business and how many years it has been working in tourism sector. Also, there is a significant difference between the future expectations about the occupation and all the demographic variables.